

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης για την προστασία της φύσης - Αφιέρωμα για τα 35 έτη Πατριαρχικής διακονίας

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Με αφορμή την επικείμενη συμπλήρωση 35 ετών από την εκλογή του στον Οικουμενικό Πατριαρχικό Θρόνο, αλλά και την 1η Σεπτεμβρίου, την οποία το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει καθιερώσει από το 1989 ως ημέρα προσευχής υπέρ της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος μιλά για τη διαχρονική οικολογική πρωτοβουλία του Πατριαρχείου και τη σχέση του ανθρώπου με τη δημιουργία του Θεού.

Σε συνέντευξή του στον Νίκο Παπαχρήστου, ο Παναγιώτατος αναφέρεται στις προσωπικές του καταβολές, οι οποίες, όπως εξηγεί, διαμόρφωσαν από νωρίς την αγάπη του για τη φύση και αποτέλεσαν τη βάση για τη μετέπειτα έντονη οικολογική δράση του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

«Το περιβάλλον του χωριού μου, το περιβάλλον της Ίμβρου, με ενέπνευσε την αγάπη προς τη δημιουργία του Θεού, προς τη φύση, προς τις ομορφιές που έχει το φυσικό περιβάλλον», σημειώνει χαρακτηριστικά. Και προσθέτει: «Ένα όμορφο αγριολούλουδο μπορεί να μας διδάξει πολλά για τη σοφία του Θεού, για την αγάπη Του προς εμάς τους ανθρώπους, για την παντοδυναμία Του και ούτω καθεξής».

Όπως υπογραμμίζει, η παρουσία του Θεού γίνεται αντιληπτή μέσα από την ίδια τη δημιουργία: «Όπου να στρέψει κανείς το βλέμμα σε αυτή την ειδυλλιακή ατμόσφαιρα, στο περιβάλλον των νησιωτικών, στο περιβάλλον του χωριού, όπου να στρέψει το βλέμμα θα δει την παρουσία του Θεού».

Η ευαισθησία αυτή, όπως εξηγεί ο Παναγιώτατος, συνδέθηκε στη συνέχεια με την οικολογική παρακαταθήκη του προκατόχου του, μακαριστού Πατριάρχη Δημητρίου. «Γι' αυτό και όταν παρέλαβα από τον μακαριστό προκάτοχό μου, Πατριάρχη Δημήτριο, τη σκυτάλη στον χώρο της εργασίας, της προσπάθειας για την ανάδειξη του περιβάλλοντος και για την ανάγκη σεβασμού και προστασίας του, το έκανα με ιδιαίτερη προθυμία και ευχαρίστηση», αναφέρει.

«Είχα τις προσλαμβάνουσες παραστάσεις από τον τόπο που γεννήθηκα και μεγάλωσα, μπορούσα να εκτιμήσω την αξία της φύσεως και το θεώρησα χρέος μου να ενισχύσω έτσι περαιτέρω τις προσπάθειες που ξεκίνησε ο Πατριάρχης Δημήτριος, ανακηρύσσοντας την 1η Σεπτεμβρίου ημέρα προστασίας του περιβάλλοντος», προσθέτει.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρεται και στις πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της Πατριαρχικής του διακονίας, από τις δράσεις για τους νέους έως τα διεθνή διαθρησκευτικά και διεπιστημονικά συμπόσια που ανέδειξαν την ανάγκη παγκόσμιας ευαισθητοποίησης για την προστασία της δημιουργίας.

«Έκανα διάφορα συνέδρια, καταρχάς μικρότερα για τους νέους στη Χάλκη, αργότερα έκανα τα γνωστά μεγάλα διαθρησκευτικά και διεπιστημονικά συμπόσια εμπλό», σημειώνει, υπογραμμίζοντας ότι όλες αυτές οι πρωτοβουλίες «έδωσαν μια ζωντανή μαρτυρία του Οικουμενικού Πατριαρχείου ότι πρέπει όλοι να κηδόμεθα της φύσεως, να ευαισθητοποιούμε τους συνανθρώπους μας, να σέβονται, να αγαπούν και να προστατεύουν τη δημιουργία του Θεού».

Στο επίκεντρο της πατριαρχικής σκέψης βρίσκεται η βαθύτερη πνευματική διάσταση της οικολογικής κρίσης. «Δεν είναι δυνατόν να ισχυριζόμαστε ότι αγαπούμε και σεβόμαστε τον Θεό αφενός και αφετέρου καταστρέφουμε τη δημιουργία που εξήλθε από τα θεϊκά χέρια Του», τονίζει ο Παναγιώτατος.

Και επισημαίνει ότι το οικολογικό πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως ζήτημα πολιτικής ή οικονομικής διαχείρισης: «Το πρόβλημα της οικολογίας που απασχολεί σήμερα όλη την ανθρωπότητα δεν είναι μόνο θέμα πολιτικό και οικονομικό, αλλά είναι και ηθικό, θεολογικό, πνευματικό και κοινωνικό συγχρόνως».

«Και θα συνεχίσουμε ως Οικουμενικό Πατριαρχείο τις ταπεινές προσπάθειές μας προς αυτή την κατεύθυνση», υπογραμμίζει.

Ο Παναγιώτατος αναδεικνύει, παράλληλα, την ανθρώπινη πλεονεξία και τον καταναλωτισμό ως βασικές αιτίες της περιβαλλοντικής καταστροφής. «Χρησιμοποιούμε τη φύση με εγωισμό γιατί θέλουμε όχι μόνο αυτά που χρειαζόμαστε από τη φύση, αλλά και τα επιπλέον, τα οποία δεν είναι απαραίτητα, αλλά απλώς ικανοποιούν τις φιλοδοξίες μας, τον εγωισμό μας, τα καπρίτσια μας», αναφέρει.

«Αυτά τα επιπλέον είναι τα οποία καταστρέφουν το περιβάλλον. Έχουμε υπερβολικές αξιώσεις και νομίζουμε ότι η φύση μας ανήκει, ότι είναι ιδιοκτησία μας», σημειώνει, υπενθυμίζοντας την ευθύνη που ανατέθηκε στον άνθρωπο ήδη από την αρχή της δημιουργίας.

«Ενώ ο Θεός, όταν έβαλε τους πρωτοπλάστους στον Παράδεισο, τους είπε να τον φυλάσσουν και να τον προστατεύουν. Τους έβαλε ως φύλακες, ως ιερείς της δημιουργίας», τονίζει ο Οικουμενικός Πατριάρχης, συμπυκνώνοντας σε μία φράση τη θεολογική προσέγγιση της οικολογίας: «Είμαστε οικονόμοι της φύσης και όχι ιδιοκτήτες αυτής».

Στο ίδιο πνεύμα υπογραμμίζει ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να θεωρεί τον κόσμο αποκλειστικά δικό του: «Εμείς ανήκουμε στον κόσμο και όχι ο κόσμος σε μας. Είμαστε ένα πολλοστημόριο μέσα στον κόσμο».

Αναφερόμενος στην αξία του κάθε ανθρώπου, αλλά και στα όρια της ανθρώπινης ελευθερίας και των δικαιωμάτων, επισημαίνει: «Βεβαίως έχουμε την αξία μας, διότι έχουμε αθάνατη ψυχή, αλλά πέραν τούτου πρέπει να αναγνωρίζουμε ότι όσα δικαιώματα έχουμε εμείς στον κόσμο έχουν και οι συνάνθρωποί μας».

«Τα δικά μας δικαιώματα τελειώνουν εκεί όπου αρχίζουν τα δικαιώματα των συνανθρώπων μας. Δεν πρέπει να ξεπερνούμε τα όρια και να διεκδικούμε πράγματα που δεν μας ανήκουν», προσθέτει.

Ο Παναγιώτατος συνδέει, τέλος, τις συνέπειες της περιβαλλοντικής κρίσης με την ανθρώπινη υπερβολή και πλεονεξία. «Αν κάνουμε υπερβάσεις και υπερβολές, αργά ή γρήγορα εμείς οι άνθρωποι αυτό το πληρώνουμε», σημειώνει, αναφερόμενος στα ολοένα συχνότερα φαινόμενα φυσικών καταστροφών.

«Και τα πολλά φαινόμενα πλημμυρών και πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών είναι απόρροια και αποτέλεσμα της πλεονεξίας μας, του εγωισμού μας και της φιλοδοξίας μας να κατακτήσουμε τον κόσμο, να κατακτήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα», τονίζει.

«Είναι η τιμωρία μας που έρχεται από την ίδια τη φύση, την οποία εκμεταλλευόμαστε και καταστρέφουμε. Μας εκδικείται η φύση», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Κλείνοντας, ο Οικουμενικός Πατριάρχης στρέφει το βλέμμα στη νέα γενιά, υπογραμμίζοντας ότι η προστασία της δημιουργίας αποτελεί ευθύνη που πρέπει να μεταδοθεί στους νέους ανθρώπους.

«Χρειάζεται ασφαλώς η συστράτευση των νέων ανθρώπων, ώστε να συνεχιστεί η παράδοση των πατέρων μας, των προγόνων μας, που χωρίς να ξέρουν πολλά γράμματα, χωρίς να έχουν πολλές θεωρητικές γνώσεις, τα πράγματα αυτά τα έκαναν εμπράκτως στην καθημερινότητά τους», σημειώνει.

«Σέβονταν και προστάτευαν τη φύση, η οποία τους ανταπέδιδε τα οφέλη», καταλήγει ο Παναγιώτατος, σε ένα μήνυμα που συνδέει την οικολογική ευθύνη με τον σεβασμό προς τη δημιουργία και τον ίδιο τον Δημιουργό.